

Simona Hendrychová

Simona.Hendrychova@osu.cz

Uniwersytet Ostrawski

KSZTAŁCENIE DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM W REPUBLICIE CZESKIEJ W KLASACH PRZYGOTOWAWCZYCH SZKOŁY PODSTAWOWEJ – DONIESIENIE Z BADAŃ

Wprowadzenie

Ogólne cele obecnej edukacji przedszkolnej w Republice Czeskiej precyzuje postanowienie § 33 ustawy nr 561/2004 Sb. o kształceniu przedszkolnym, podstawowym, średnim, wyższym specjalistycznym i innym (ustawa zwana dalej ustawą oświatową). Jak wynika z niniejszej ustawy:

kształcenie przedszkolne wspiera rozwój osobowości dziecka w wieku przedszkolnym, ma udział w jego psychicznym, intelektualnym i fizycznym rozwoju oraz w przyswojeniu podstawowych zasad zachowania, podstawowych wartości życiowych i relacji międzyludzkich. Edukacja przedszkolna stwarza podstawy umożliwiające kontynuację kształcenia. Kształcenie przedszkolne wspomaga wyrównanie dysproporcji w rozwoju dzieci przed przystąpieniem do kształcenia podstawowego oraz zapewnia odpowiednią opiekę pedagogiczną dzieciom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi. (Sbírka zákonů [Dz. U.] nr 561/2004, [online], s. 10273)¹

Istotnym zadaniem obecnej edukacji przedszkolnej w Republice Czeskiej jest

stworzenie warunków do kontynuowania kształcenia poprzez udzielanie maksymalnego wsparcia dla indywidualnych możliwości rozwojowych

¹ Cytowane w artykule fragmenty publikacji podaję w tłumaczeniu własnym.

dzieci tak, aby każdemu dziecku umożliwić w momencie opuszczenia przedszkola osiągnięcie optymalnego poziomu rozwoju osobistego i edukacji, lub raczej osiągnięcie takiego poziomu, który jest dla dziecka indywidualnie osiągalny. (Šimik, 2010, s. 583)

Kształcenie przedszkolne jest realizowane przez instytucje przedszkoli lub ewentualnie w klasach przygotowawczych szkół podstawowych. Przedszkole jest więc jedną z pierwszych placówek, których celem jest aktywny rozwój zdolności i umiejętności dziecka. To środowisko, w którym dzieci zyskują bogate doświadczenia, wiedzę i kompetencje językowe. Jest to także jedyna instytucja edukacyjno-wychowawcza, która świadomie stymuluje proces uczenia i socjalizacji dziecka w okresie przed rozpoczęciem nauki w szkole podstawowej (Baranovská, 2008, s. 65).

Tworzenie klas przygotowawczych a wyrównywanie szans społecznych

Jednym z istotnych założeń wysokiej jakości edukacji przedszkolnej jest konieczność współpracy nie tylko wewnątrz samego przedszkola – istnieje także potrzeba współpracy rodziców oraz szerszej społeczności. Współpraca z rodziną jest zatem postrzegana jako jeden z najważniejszych aspektów wywierających niezaprzeczalny wpływ na pomyślny rozwój dziecka (Hořejší, 2011, s. 108). Przedszkola pełnią również inne ważne, charakterystyczne funkcje, do których można zaliczyć np. działalność w zakresie konsultacji i wsparcia edukacyjnego, pomoc rodzicom podczas rozpoznawania możliwości rozwojowych dziecka i wdrażania specjalistycznych działań interwencyjnych w odpowiednim czasie. Placówki te regularnie przekazują rodzicom informacje o postępach, osiągnięciach i sukcesach dziecka, jak również o jego porażkach i niepowodzeniach. W tym kontekście niezwykle ważne jest także porozumienie szkoły z rodzicami dotyczące zakresu działań przeprowadzanych w przedszkolu oraz w warunkach domowych (Žuchelkowska, 2014, s. 305).

Obecnie klasy przygotowawcze szkół podstawowych w Republice Czeskiej powstają w oparciu o ustawę oświatową. Klasy przygotowawcze są przeznaczone dla dzieci w ostatnim roku przed rozpoczęciem obowiązkowej edukacji szkolnej, w stosunku do których istnieje przypuszczenie, że umieszczenie w klasie przygotowawczej pozwoli na wyrównanie ich nierównomiernego rozwoju. Klasy przygotowawcze są tworzone przede wszystkim dla dzieci, którym wydano zgodę na odroczenie obowiązków szkolnego.

Do 31 sierpnia 2015 roku organizacją klas przygotowawczych zajmowała się dana gmina, mikroregion lub kraj (województwo) za zgodą władz regionalnych. Od 1 września 2015 roku klasy przygotowawcze szkół podstawowych mogą być tworzone nie tylko przez gminy, mikroregiony lub kraje administracyjne, ale również przez zarejestrowane kościoły i związki wyznaniowe, którym zostało przyznane prawo do prowadzenia szkół wyznaniowych. Do utworzenia klasy przygotowawczej przez gminę, mikroregion i kraj niezbędna jest zgoda władz regionalnych, a w przypadku klas przygotowawczych tworzonych przez zarejestrowany kościół lub związek wyznaniowy, także zgoda Ministerstwa Edukacji, Młodzieży i Wychowania Fizycznego. Obecnie klasy przygotowawcze mogą być tworzone dla co najmniej dziesięciorga dzieci, przy czym do 31 sierpnia 2015 roku klasa musiała liczyć minimum siedmioro dzieci. Zwykle liczba dzieci uczęszczających do klasy przygotowawczej oscyluje pomiędzy trzynaściorgiem a piętnaściorgiem. Klasy przygotowawcze często są maksymalnie wypełnione (piętnaścioro dzieci), a ewentualne odstępstwa od tej liczby są możliwe wyłącznie za zgodą podmiotu tworzącego (Průcha, 2009, s. 426). Decyzję o przyjęciu dzieci do klasy przygotowawczej podejmuje dyrektor szkoły podstawowej na wniosek opiekuna prawnego dziecka oraz na podstawie pisemnego zalecenia poradni szkolnej dołączonego do wniosku przez prawnego opiekuna.

Zazwyczaj po rozpoczęciu nauki w klasie przygotowawczej szkoły podstawowej nauczycielka we współpracy z psychologiem przeprowadza diagnozę wiedzy i umiejętności dziecka. Na podstawie uzyskanych wyników opracowują oni indywidualny program nauczania; z programem tym zapoznawani są również rodzice dziecka. Według Průchy (2009) klasy przygotowawcze są zazwyczaj tworzone albo z inicjatywy szkół – w celu zapobieżenia problemom wychowawczym i edukacyjnym przyszłych uczniów, albo podmiotów tworzących, tzn. urzędów miast i gmin, które w ten sposób próbują rozwiązać problem integracji dzieci z rodzin wykluczonych społecznie. Klasy przygotowawcze przy szkołach podstawowych (przedszkolach) powstają najczęściej w regionach z dużym nagromadzeniem w szczególności ludności romskiej (Průcha, 2009, s. 426). W praktyce oznacza to, że klasy przygotowawcze powstają z reguły w starszych aglomeracjach miejskich z przewagą ludności romskiej, a dokładniej w miejscach, w których do szkoły uczęszcza 70–90% romskich uczniów.

Jak twierdzi Morvayová (2011), przyczyn podstawowych nierówności społecznych i związanych z nimi asymetrii w kształceniu nie można upatrywać jedynie we wrodzonych predyspozycjach dziecka. Główną przyczyną jest

bowiem środowisko, w którym dzieci dorastają, a także możliwości i jakość rozwoju w pierwszych latach życia. Jak dalej argumentuje,

choć powstałe w taki sposób asymetrie w kształceniu można uznać za problem indywidualny, który wymaga mniej lub bardziej indywidualnych rozwiązań, to jeżeli konkretnej kategorii populacji (zdefiniowanej np. na podstawie płci, w związku ze statusem społeczno-ekonomicznym, pochodzeniem etnicznym itp.) w wyraźny i długotrwały sposób widzie się w danym obszarze gorzej niż pozostałym, to taki rozdzźwięk wskazuje na problem dotyczący całego społeczeństwa – a zatem i systemu – który wymaga również podjęcia odpowiedniej systemowej interwencji. (Morvayová, 2011, s. 9)

Można zatem traktować klasy przygotowawcze jako jedną z aktualnie nielicznych użytecznych form interwencji społeczno-pedagogicznych umożliwiających poprawę poszczególnych elementów ogólnej sytuacji edukacyjnej dzieci zagrożonych życiowym upośledzeniem społecznym, które wynika z różnych przyczyn. Zaspokajanie potrzeb dzieci ze społecznie marginalizowanych środowisk w szkołach i klasach przygotowawczych wymaga z jednej strony przyjęcia pewnych zasad pedagogicznych opartych na relatywizującym, dynamicznym i nakierowanym na jednostkę podejściu, z drugiej – pewnej elastyczności w zakresie pracy o celach pedagogicznych oraz rezygnacji z nacisku na problemy strukturalne (Morvayová, 2011, s. 10–15).

Jak już wspomniano, podstawowym celem klas przygotowawczych było systematyczne przygotowywanie dzieci z niekorzystnych środowisk społeczno-kulturowych do pomyślnego i bezproblemowego włączenia do pierwszej klasy szkoły podstawowej, a następnie w dalszy proces edukacji. Takie właśnie przygotowanie powinno przyczyniać się na początku obowiązkowej edukacji szkolnej do zapobiegania ewentualnym porażkom dzieci, mogących w przyszłości zagrozić dalszemu przebiegowi kształcenia oraz stanowić niebezpieczeństwo również dla ich perspektyw (Šikulová, 2011, s. 27). Kropáčková (2016) w tym kontekście stwierdza, że do klas przygotowawczych szkół podstawowych są przyjmowane dzieci pochodzące z innych grup etnicznych, innych obszarów społeczno-kulturowych, z odmiennymi doświadczeniami, które mogłyby stanowić przeszkodę we właściwej adaptacji w zwykłej szkole. Najczęściej spotykamy się w nich z dziećmi romskimi, dziećmi imigrantów oraz dziećmi innych narodowości. Od 1 września 2015 roku do klas przygotowawczych mogą uczęszczać dzieci z odroczonym obowiązkiem szkolnym, z pominięciem warunku, że dotyczy to dzieci ze środowisk społecznie

marginalizowanych oraz dzieci w wieku pięciu lat. Do podjęcia decyzji o przydzieleniu dziecka do klasy przygotowawczej szkoły podstawowej wymagane jest zalecenie szkolnej poradni, tj. poradni psychologiczno-pedagogicznej, lub ośrodka pedagogiki specjalnej (Kropáčková, 2016, s. 165).

Klasa przygotowawcza dzieci wraz z nauczycielką lub asystentką pedagogiczną tworzą specyficzną społeczność i kulturową wspólnotę, która pozwala dzieciom na rozwijanie ich zdolności i umiejętności, daje możliwość zapoznania z nowymi wartościami, wzorcami zachowań oraz pojęciem norm moralnych społecznej większości (Němec, 2005, s. 22).

Klasę przygotowawczą można określić jako społeczność, za pomocą której dzieci mogą pomyślnie się socjalizować. W tym kontekście społeczność rozumiana jest jako pomniejszony obraz świata większości, w którym obowiązują „pewien porządek i zasady”. (Gulová, Němec, Štěpařová, 2007, s. 132)

W klasie przygotowawczej dzieci uczą się w nieprzymuszony i naturalny sposób przyswajania prostych zasad tworzących konieczną podstawę do wytworzenia się zasad wyższych, tj. zasad moralnych. Dla właściwego ukształtowania świadomości o zasadach i porządku istotne jest, aby dzieci miały możliwość doświadczenia poczucia zadowolenia, poczucia sensu danej czynności. W tym celu nauczyciele często wykorzystują zabawy. Opracowane w ten sposób czynności umożliwiają dziecku budowanie pewności siebie, która jest niezbędna tak podczas dalszej pomyślniej pracy w szkole, jak w życiu osobistym.

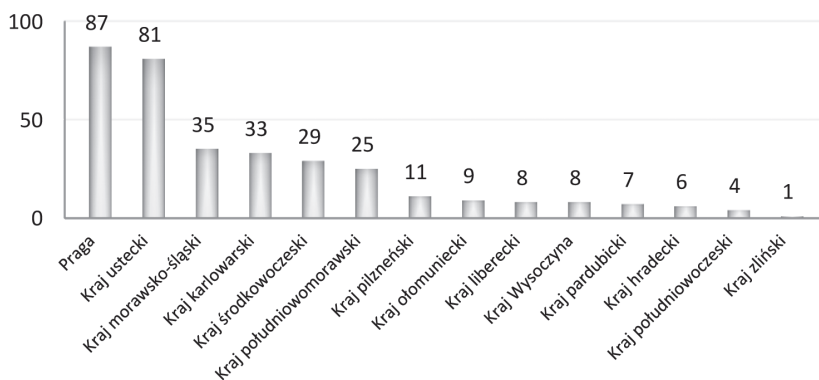
Wiara w możliwość poradzenia sobie z zadaniem tworzy odpowiedni poziom aspiracji do zadań o bardziej złożonym charakterze, z którymi dziecko spotka się po rozpoczęciu nauki w pierwszej klasie. Rezultatem „humanistycznie” zorientowanej edukacji jest zadowolenie dzieci, które ma znaczący udział w kształtowaniu przyczynowych warunków motywacji. Kluczem do pomyślnego zakończenia podstawowej edukacji szkolnej uczniów ze społecznie marginalizowanych środowisk jest nabranie pewności siebie. (Gulová, Němec i Štěpařová, 2007, s. 133)

Niezbędnej pewności siebie dziecko stopniowo nabywa w związku z wykonywaniem prostych zadań, które są adekwatne do jego wieku i możliwości. Dzięki takim czynnościom o stopniowo zwiększającej się trudności dzieci zaczynają bardziej wierzyć w siebie i są w stanie pracować samodzielnie. Zabawy dzieci, nie tylko w klasach przygotowawczych, są uznawane za naturalną aktywność, podczas której mogą swobodnie wyrazić siebie, a dodatkowo poprzez gry

mają też szansę przyswajać pewne zasady moralnego postępowania. Za pomocą zabaw dzieci poznają również pewne proste zasady i uczą się postępować zgodnie z nimi. Wykorzystując proste zabawy tematyczne, nauczycielka ma możliwość bliższego poznania życia poszczególnych rodzin i zapoznania się w ten sposób ze środowiskiem rodzinnym dziecka: z jego wartościami, wzajemną komunikacją w rodzinie itp. Zabawa jest również uznawana za odpowiedni środek rozwijający relacje pomiędzy poszczególnymi dziećmi, ponieważ poprzez nią dzieci uczą się występowania w różnych rolach – pośrednio rozwijają w ten sposób więzi społeczne z innymi uczniami (Gulová, Němec i Štěpařová, 2007, s. 133–134).

Opis przeprowadzonych badań

W ostatnich latach liczba klas przygotowawczych w Republice Czeskiej nieustannie wzrasta. Zgodnie z danymi z rocznika statystycznego Ministerstwa Edukacji, Młodzieży i Wychowania Fizycznego w Republice Czeskiej w roku szkolnym 2015/2016 zostały utworzone łącznie 344 klasy przygotowawcze szkoły podstawowej, z czego najwięcej – 87 – otwarto w stolicy państwa, Pradze. Na drugim miejscu znalazł się kraj ustecki (81 klas), a następnie kraj morawsko-śląski z łączną liczbą 35 klas przygotowawczych. Najmniej takich klas w badanym roku szkolnym zostało utworzonych w kraju zlińskim – jedynie jedna (zob. wykres nr 1).

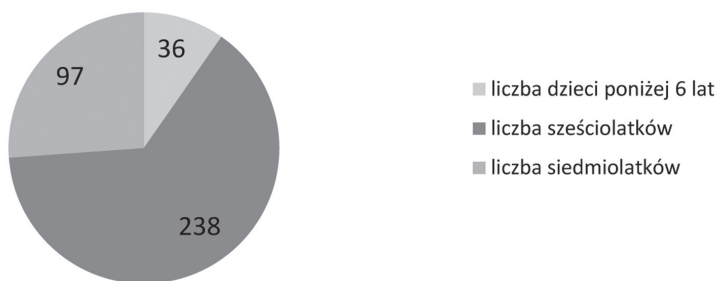

Wykres 1. Liczba klas przygotowawczych w Republice Czeskiej w roku szkolnym 2015/2016.
Źródło: statistická ročenka MŠMT ČR.

W badaniach ankietowych, które zostały przeprowadzone w uprzednio wybranych klasach przygotowawczych w kraju morawsko-śląskim oraz w kraju południowomorawskim, skoncentrowano się na poszczególnych obszarach ściśle związanych z jakością kształcenia dzieci w wieku przedszkolnym w klasach przygotowawczych szkoły podstawowej. Celem było opisanie na podstawie poglądów i opinii nauczycielek klas przygotowawczych aktualnej sytuacji dotyczącej edukacji dzieci w wieku przedszkolnym w klasach przygotowawczych szkoły podstawowej.

Do celów badań prowadzonych na terenie kraju morawsko-śląskiego oraz południowomorawskiego została utworzona grupa podstawowa składająca się z nauczycielek klas przygotowawczych szkoły podstawowej. Łącznie zwrócono się do 27 nauczycielek, które w bieżącym roku szkolnym uczą w klasie przygotowawczej szkoły podstawowej. W poddanych badaniu klasach, w których pracują wymienione nauczycielki, w bieżącym roku szkolnym 2015/2016 uczyło się łącznie 371 dzieci w wieku przedszkolnym.

Pierwszy obszar, na którym się skoncentrowano, dotyczył grup wiekowych dzieci w poddanych badaniu klasach przygotowawczych. Wyniki badań ankietowych przedstawiono na wykresie nr 2.

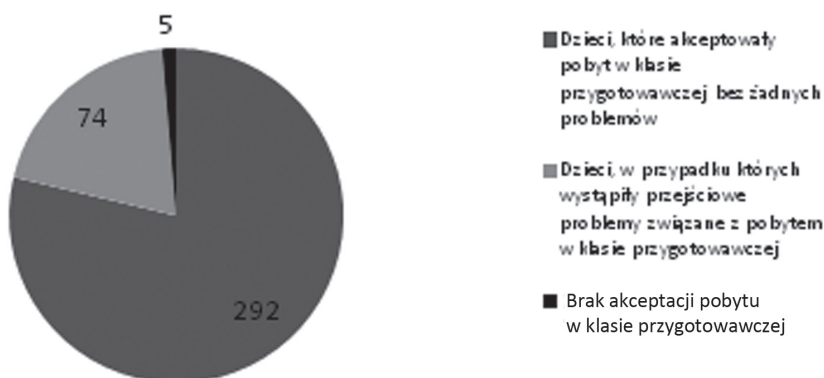

Wykres 2. Kategorie wiekowe dzieci w badanych klasach przygotowawczych.

Źródło: badania własne.

Jak wynika z zamieszczonego wykresu, największą kategorię wiekową tworzą dzieci sześciolatnie, których było 238, co stanowi 64,15% łącznej liczby 371 dzieci. Druga kategoria obejmuje te, które w danym roku szkolnym ukończyły siedem lat. W badanej próbie takich dzieci było łącznie 97, tj. 26,15%. Ostatnią kategorię tworzyły dzieci w wieku poniżej sześciu lat, których w badanej próbie było łącznie 36 (9,70%).

W tym kontekście zbadano przebieg adaptacji dzieci w środowisku klasy przygotowawczej.

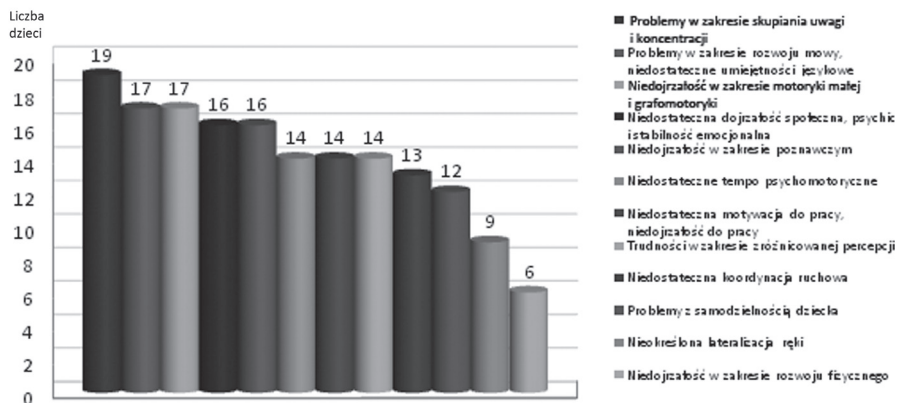

Wykres 3. Adaptacja w środowisku klasy przygotowawczej.

Źródło: badania własne.

Na podstawie doświadczeń nauczycielek klas przygotowawczych można stwierdzić, że adaptacja dzieci w wieku przedszkolnym w środowisku badanych klas przygotowawczych przebiegła bezproblemowo u 292 dzieci, co stanowi 78,70% z łącznej liczby 371 badanych. Wyniki wykazały, że w przypadku 74 dzieci, tj. 19,95% całkowitej liczby, problemy z adaptacją w nowym środowisku pojawiły się przejściowo, a jedynie 5 dzieci, tzn. 1,35%, nie zaakceptowało pobytu w klasie przygotowawczej.

Kolejną okolicznością, której poświęcono uwagę w badaniu ankietowym, było określenie na podstawie osobistych doświadczeń nauczycielek problematycznych obszarów, w których najczęściej pojawiają się trudności u dzieci w wieku przedszkolnym uczęszczających do klasy przygotowawczej.

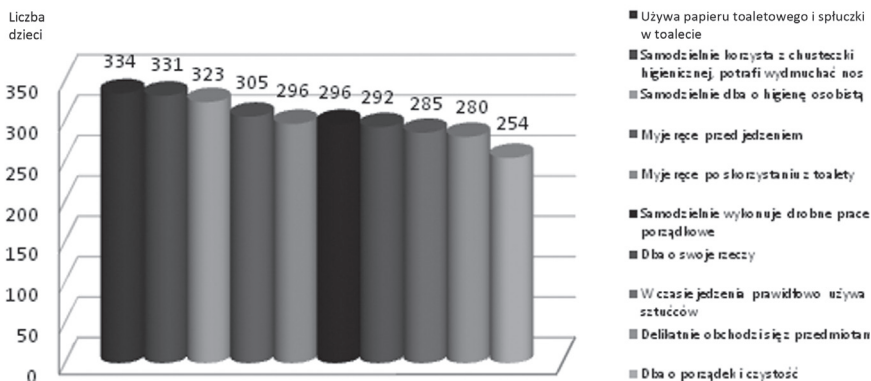

Wykres 4. Obszary, w których najczęściej pojawiały się problemy u badanych dzieci.

Źródło: badania własne.

Jak wynika z badania ankietowego, nauczycielki na podstawie swoich obserwacji za najbardziej problematyczny obszar uznały trudności pojawiające się w zakresie „skupienia uwagi i koncentracji”. Wskazało je łącznie 19 nauczycielek, co stanowi 70,37% z łącznej liczby 27. Kolejnymi wyrażnie kłopotliwymi obszarami były „problemy w zakresie rozwoju mowy, niedostateczne umiejętności językowe” oraz „niedojrzałość w zakresie motoryki małej i grafomotoryki”. Wymieniło je łącznie 17 nauczycielek, co stanowi 62,96% ich całkowitej liczby. W bliskim sąsiedztwie tego wyniku 16 nauczycielek (59,25%) za problematyczne uznało obszary dotyczące „niedostatecznej dojrzałości społecznej, psychicznej i w zakresie stabilności emocjonalnej” oraz „niedojrzałość w zakresie poznawczym”. Jako najmniej problematyczny obszar u dzieci w klasach przygotowawczych nauczycielki określiły „niedojrzałość w zakresie rozwoju fizycznego”. Ten obszar wskazało łącznie 6 nauczycielek, co stanowi 22,22% z liczby 27.

Dalej skoncentrowano się na obszarze dotyczącym czynności samoobsługowych i higieny osobistej dzieci uczęszczających do klas przygotowawczych. W ramach badania ankietowego nauczycielki na podstawie własnych obserwacji wskazały, ile dzieci w badanych klasach przygotowawczych opanowało konkretną umiejętność.

Wykres 5. Obszary czynności samoobsługowych.

Źródło: badania własne.

Jak widać na powyższym wykresie, 334 dzieci, tj. 90,02% z łącznej liczby 371, bez żadnych problemów potrafi zawsze skorzystać z toalety oraz dba o higienę osobistą. Za obszar sprawiający najwięcej trudności nauczycielki uznały umiejętność utrzymywania porządku i czystości. Tę opanowało jedynie 254 dzieci (68,46%).

Konkluzja

Na podstawie uzyskanych wyników badania ankietowego przeprowadzonego w klasach przygotowawczych w kraju morawsko-śląskim oraz południowomorawskim można stwierdzić, że do wskazanych klas uczęszczają przeważnie dzieci w wieku sześciu lat, ale nie stanowią wyjątku również dzieci w młodszym wieku lub takie, które ukończyły siódmy rok życia. W badanych klasach nie pojawiły się wśród dzieci znaczące problemy w zakresie adaptacji do środowiska. Nauczycielki biorące udział w badaniu jako problematyczne w kontekście kształcenia dzieci wskazały obszary: „skupienia uwagi i koncentracji”, „problemy w zakresie rozwoju mowy, niedostateczne umiejętności językowe” oraz „nieodjrzałość w zakresie motoryki małej i grafomotoryki”, a także „niedostateczną dojrzałość społeczną, psychiczną i stabilność emocjonalną” i „nieodjrzałość w zakresie poznawczym”. Za najmniej problematyczny obszar u dzieci w klasach przygotowawczych nauczycielki uznały „nieodjrzałość w zakresie rozwoju fizycznego”. W odniesieniu do

poszczególnych umiejętności dotyczących czynności samoobsługowych i higieny osobistej najmniej dzieci uczęszczających do klas przygotowawczych opanowało obszar utrzymywania porządku i czystości.

Bibliografia

- Baranovská, A. (2008). Problém výchovy dětí předškolského věku v současnosti. In: *Výchova v pedagogickom výskume a praxi: Zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie, konané dne 31. januára 2008* (s. 65–71). Trnava: Univerzita sv. Cyrila a Metoda v Trnavě, Filozofická fakulta a Slovenská pedagogická spoločnosť pri SAV.
- Gulová, L., Němec, J. i Štěpařová, E. (2007). Edukace sociálně znevýhodněných žáků – romský žák v přípravné třídě z pohledu učitele. W: M. Vítková et al. (red.), *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami I*. Brno: Paido.
- Hendrychová, S. (2016). *Přípravenost předškoláka v přípravné třídě ZŠ v sociálně kulturní oblasti. Disertační práce*. Baňska Bystrzyca: Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici. Pedagogická fakulta. Katedra elementárnej a predškolskej pedagogiky.
- Hořejší, J. (2011). *Dítě v předškolním věku a vliv týmové pedagogické spolupráce na jeho rozvoj*. W: R. Kroufek i J. Šlég (red.), *Předškolní vzdělávání v pedagogických, psychologických a sociálních souvislostech: Sborník z konference konané 10.–11. listopadu 2011 v rámci projektu ESF*. Ústí nad Labem.
- Morvayová, P. (2011). Aktuální limity a možnosti saturace vzdělávacích potřeb sociálně znevýhodněných dětí. W: R. Šikulová i in. (red.), *Společně to dokážeme. Metodika pro učitele přípravných tříd* (s. 9–21). Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, PrintActive s.r.o.
- Němec, J. (2005). *Včela má pilu aneb Přípravné třídy pro děti ze sociálně znevýhodněného prostředí*. Brno: Masarykova univerzita v Brně.
- Opravilová, E. (2016). *Předškolní pedagogika*. Praha: Grada Publishing.
- Průcha, J. (2009). *Pedagogická encyklopedie*. Praha: Portál.
- Šikulová, R. i in. (2011). *Společně to dokážeme. Metodika pro učitele přípravných tříd*. Ústí nad Labem: Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, PrintActive s.r.o.
- Šimik, O. (2010). „Život“ v představách 3–6ti letých dětí. *Aktuální otázky preprimárního a primárního vzdělávání*. Ostrava: PdF Ostravské univerzity.
- Vítková, M. i in. (2007). *Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami I*. Brno: Paido.
- Żuchelkowska, K. (2014). Skuteczne porozumiewanie się nauczyciela z rodzicami dzieci w wieku przedszkolnym. W: I. Adamek i B. Olszewska (red.), *Pomiędzy dwiema edukacjami. Nauczyciel wczesnej edukacji dziecka wobec czasu zmiany* (s. 305–318). Łódź: Wyższa Szkoła Pedagogiczna w Łodzi.

Strony internetowe

Ministerstwo Edukacji, Młodzieży i Wychowania Fizycznego. Statistická ročenka školství – výkonové ukazatele 2014/15, <http://www.msmt.cz/vzdelavani/skolstvi-v-cr/statistika-skolstvi/statisticka-rocenka-skolstvi-vykonove-ukazatele-2014-15> [dostęp: 28.02.2017].

Sbírka zákonů ČR, Předpis č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Částka 190/2004, účinnost od 1.01.2005, <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2004-561#cast3> [dostęp: 28.2.2017].

KSZTAŁCENIE DZIECI W WIEKU PRZEDSZKOLNYM W REPUBLICE CZESKIEJ W KLASACH PRZYGOTOWAWCZYCH SZKOŁY PODSTAWOWEJ – DONIESIENIE Z BADAŃ

Streszczenie: Niniejszy artykuł dotyczy edukacji dzieci w wieku przedszkolnym w klasach przygotowawczych szkoły podstawowej. We wstępie zostały krótko scharakteryzowane jej cele w odniesieniu do obowiązującego ustawodawstwa Republiki Czeskiej, zwrócono również uwagę na warunki kształcenia. W dalszej części artykułu znalazły się konkretne spostrzeżenia nauczycielek badanych klas przygotowawczych dotyczące poszczególnych obszarów edukacji dzieci.

Słowa kluczowe: klasa przygotowawcza szkoły podstawowej, dziecko w wieku przedszkolnym, edukacja przedszkolna

EDUCATION OF PRE-SCHOOL CHILDREN IN PREPARATION FOR PRIMARY SCHOOL

Summary: My contribution deals with education of pre-school children in preparatory classes of elementary schools. In the introductory part I briefly characterize the goals of pre-school education in terms of applicable legislation of the Czech Republic and focus on the conditions applying to education of pre-school children in preparatory classes of elementary schools. Another part of the contribution includes real observations of teachers of the preparatory classes monitored concerning partial areas of education of children in current preparatory classes.

Keywords: a preparatory class of an elementary school, a pre-school child, pre-school education